
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΕΝΤΡΩΝ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

— ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

Active Participation and **YOUTH**

Εκπαιδευτικός Οδηγός για **Youth Workers**
& Εκπαιδευτές/τριες Νεολαίας

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Have your Say!

Engage, Connect, Empower Youth!

Τίτλος έργου: Have your Say! Engage, Connect, Empower Youth!

Ομάδα διαχείρισης έργου: Χριστίνα Στυλιανού, Νικόλας Νικολαΐδης

Δημοσίευση: Μάιος 2026

Ιστοσελίδα έργου: www.haveyoursay.info

© Γραφήματα: Για τη δημιουργία των infographics και των γραφικών στοιχείων αξιοποιήθηκαν τεχνολογίες AI, με ανθρώπινη δημιουργική καθοδήγηση.

Καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια για την επαλήθευση της ακρίβειας των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό το έντυπο. Όλες οι πληροφορίες θεωρούνταν ορθές τον Απρίλιο του 2026. Ο Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας δεν μπορεί να αναλάβει ευθύνη για τις συνέπειες της χρήσης του για άλλους σκοπούς ή σε άλλα πλαίσια.

Επικοινωνία: Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας | Αγίας Φυλάξεως 196 | Γραφείο 201, 3083 Λεμεσός | +357 25 346640 & +357 22 323260 | come@kentraneotitas.org | www.kentraneotitas.org

Αποποίηση ευθύνης: Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά αποκλειστικά τις απόψεις των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν

Πρώτη δημοσίευση: Μάιος 2026 | COPYRIGHT © 2026 CYPRUS YOUTH CLUBS ORGANISATION

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Foundation for the Management of European Lifelong Learning Programmes. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them. [Project Number: 2024-1-CY01-KA154-YOU-000234227]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	5
Ενεργός Συμμετοχή (Active Participation).....	6
Τα τρία επίπεδα ενεργούς συμμετοχής.....	6
Τυπική και μη τυπική συμμετοχή.....	6
Ενεργός πολιτότητα και νεολαία.....	7
Παράγοντες διαμόρφωσης ενεργούς πολιτότητας.....	7
Οι Ευρωπαϊκές αξίες ως πυρήνας της συμμετοχής.....	8
Ο ρόλος του εθελοντισμού στην ενεργό συμμετοχή.....	9
Οφέλος για τα νέα άτομα.....	9
Εμπόδια συμμετοχής σε κάθε επίπεδο.....	9
Ο ρόλος των Youth Workers.....	10
Εκπαιδευτικά εργαλεία και μεθοδολογία.....	11
Μη τυπική μάθηση (Non-Formal Learning).....	11
Βιωματικές και συμμετοχικές μέθοδοι.....	11
Αναστοχασμός.....	11
Εκπαιδευτικές δραστηριότητες.....	12
Επισκόπηση δραστηριοτήτων.....	12

Ο Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ενεργού πολιτότητας και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων, υλοποιεί το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Have your Say! Engage, Connect, Empower Youth!. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην ενδυνάμωση νέων ηλικίας 13 - 30 ετών, με ιδιαίτερη έμφαση σε νέους που αντιμετωπίζουν λιγότερες ευκαιρίες λόγω γεωγραφικών, κοινωνικών ή άλλων περιορισμών. Μέσα από δράσεις μη τυπικής μάθησης, επιδιώκεται η ουσιαστική ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στη δημοκρατική ζωή, η καλλιέργεια δεξιοτήτων και η ενδυνάμωση της φωνής τους στην κοινωνία.

Παράλληλα, το πρόγραμμα συμβάλλει στην προώθηση των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Νεολαία, ενισχύοντας τη σύνδεση των νέων με θεσμούς, φορείς χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες του τομέα της νεολαίας. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην ενεργό συμμετοχή και τη δημοκρατική εμπλοκή νέων από αστικές και αγροτικές κοινότητες, με στόχο τη δημιουργία μιας πιο συμπεριληπτικής και συμμετοχικής κοινωνίας.

---

www.haveyoursay.info

Ο Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας, ο ΚΟΚΕΝ όπως είναι ευρύτερα γνωστός, είναι ο μεγαλύτερος μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός νεολαίας (ΜΚΟ) στην Κύπρο. Αποτελεί τον κεντρικό συντονιστικό φορέα των κέντρων νεότητας. Ο σκοπός του ΚΟΚΕΝ είναι να παρέχει τις ευκαιρίες και δυνατότητες για την εκπαίδευση, τη δημιουργία και διαχείριση ευκαιριών και την ανάπτυξη των νέων ως ενεργών πολιτών. Ορίζει στόχους που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την προώθηση της κοινωνικής ευαισθησίας και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες που ενισχύουν την προσωπική, ομαδική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

Ο ΚΟΚΕΝ αποτελεί ένα οργανισμό που σε συνεργασία με τα μέλη του, κυβερνητικούς φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις, τον επιχειρηματικό κόσμο καθώς και με την κοινωνία των πολιτών, σχεδιάζει, αναπτύσσει και προωθεί την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων ενίσχυσης των νέων.

Ως Οργανισμός ο ΚΟΚΕΝ διοικείται από τα μέλη του και λογοδοτεί επίσης στα μέλη του έχοντας ως γνώμονα τις αρχές της δημοκρατίας, ακεραιότητας και διαφάνειας.

---

www.kentraneotitas.org

---

1 Εισαγωγή

Ο εκπαιδευτικός οδηγός δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Have your Say! Engage, Connect, Empower Youth!» και απευθύνεται σε youth workers, εκπαιδευτές/τριες και επαγγελματίες που εργάζονται με νεαρά άτομα ηλικίας 15 - 30 ετών. Σκοπός του οδηγού είναι να παρέχει ένα δομημένο, εφαρμόσιμο πλαίσιο εκπαίδευσης για την ενεργό συμμετοχή και την ενεργό πολιτικότητα, με έμφαση στη μη τυπική μάθηση και τη βιωματική εκπαίδευση.

Ο οδηγός βασίζεται στις θεμελιώδεις ευρωπαϊκές αξίες. Τη δημοκρατία, την ισότητα, την ελευθερία, το κράτος δικαίου και την αλληλεγγύη. Ενσωματώνει πρακτικές δραστηριότητες άμεσα εφαρμόσιμες σε ομάδες, χωρίς να απαιτεί εξειδικευμένη τεχνική υποδομή.

Ιδιαίτερη προσοχή έχει ληφθεί ώστε το περιεχόμενο να είναι συμπεριληπτικό και ελεύθερο κοινωνικών, φυλετικών, έμφυλων ή άλλων διαχωρισμών. Όλες οι δραστηριότητες απευθύνονται σε άτομα ανεξαρτήτως από το υπόβαθρο, εμπειρία ή ταυτότητα.

Πώς χρησιμοποιείται ο οδηγός

Κάθε κεφάλαιο μπορεί να διαβαστεί ανεξάρτητα. Οι δραστηριότητες του κεφαλαίου 8 είναι αυτοτελείς και μπορούν να επιλεγούν ανάλογα με τη διαθέσιμη ώρα, το μέγεθος της ομάδας και τον στόχο της εκπαίδευσης.

Ο εκπαιδευτικός οδηγός αποτελεί ένα εργαλείο του οποίου η αξία εξαρτάται από τον τρόπο και το πλαίσιο εφαρμογής του. Κάθε δραστηριότητα που υλοποιείται, κάθε νέο άτομο που ενδυναμώνεται, κάθε διάλογος που ξεκινά συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας πιο ενεργής και δημοκρατικής κοινωνίας.

Η ενεργός συμμετοχή δεν αποτελεί προνόμιο συγκεκριμένων ομάδων. Αποτελεί δικαίωμα και δυνατότητα κάθε νέου ατόμου, ανεξαρτήτως υπόβαθρου, καταγωγής, φύλου ή κοινωνικοοικονομικής θέσης. Ο ρόλος των youth workers και των εκπαιδευτών/τριών είναι να δημιουργούν τις συνθήκες εκείνες που επιτρέπουν σε αυτή τη δυνατότητα να εκδηλωθεί.

2 Ενεργός Συμμετοχή (Active Participation)

Η ενεργός συμμετοχή αποτελεί κεντρικό άξονα στη σύγχρονη θεωρία της δημοκρατίας, της κοινωνικής συνοχής και της ανάπτυξης της νεολαίας. Ως όρος αναφέρεται στη συνειδητή, ουσιαστική και διαρκή εμπλοκή ατόμων σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, κοινωνικές δράσεις και συλλογικές πρωτοβουλίες που επηρεάζουν την ευρύτερη κοινωνία.

Η ενεργός συμμετοχή υπερβαίνει την παθητική παρουσία ή την τυπική εκπλήρωση υποχρεώσεων. Προϋποθέτει την κριτική σκέψη, την ικανότητα διαλόγου, την τεκμηριωμένη κρίση και την ανάληψη ευθύνης. Συνδέεται άρρηκτα με τη διαδικασία της ενδυνάμωσης (empowerment).

2.1 Τα τρία επίπεδα ενεργούς συμμετοχής

- **Ατομικό:** Ανάπτυξη αυτογνωσίας, κοινωνικής ευαισθησίας και προσωπικής υπευθυνότητας.
- **Διαπροσωπικό:** Συνεργασία σε ομάδες, ανάπτυξη κοινωνικών δεσμών και δεξιοτήτων επικοινωνίας.
- **Κοινωνικοπολιτικό:** Εμπλοκή στη διαμόρφωση πολιτικών, κοινωνικές παρεμβάσεις και συλλογική δράση.

2.2 Τυπική και μη τυπική συμμετοχή

Οι δύο μορφές συμμετοχής αλληλοσυμπληρώνονται και συμβάλλουν ισότιμα στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών:

Τυπική Συμμετοχή (Formal)	Μη Τυπική Συμμετοχή (Non-Formal)
Εκλογικές διαδικασίες	Εθελοντικές δράσεις
Συμμετοχή σε επίσημα συλλογικά όργανα	Κοινωνικά κινήματα και πρωτοβουλίες πολιτών
Αυστηρά ρυθμισμένο θεσμικό πλαίσιο	Ευέλικτες, προσαρμοστικές δομές
Τυποποιημένη διαδικασία συμμετοχής	Συμμετοχική, βιωματική μέθοδος

Η προώθηση της ενεργού συμμετοχής απαιτεί συντονισμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο εκπαίδευσης, πολιτικής και κοινωνίας. Η ενίσχυση της μη τυπικής μάθησης, η δημιουργία συμμετοχικών δομών και η συστηματική ενδυνάμωση νέων ατόμων αποτελούν κρίσιμους παράγοντες.

3 Ενεργός πολιτότητα και νεολαία

Η ενεργός πολιτότητα αναφέρεται στην ικανότητα και τη διάθεση των πολιτών να συμμετέχουν στη δημόσια ζωή, να αναλαμβάνουν ευθύνες και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας δίκαιης και βιώσιμης κοινωνίας. Για τα νεαρά άτομα, η ενεργός πολιτότητα αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς συνδέεται άμεσα με τη διαμόρφωση ταυτότητας και αξιών.

Περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δράσεων όπως η συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες, εθελοντισμό και κοινωνική προσφορά, υπεράσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εμπλοκή σε συλλογικές πρωτοβουλίες.

Η συμπεριληπτική διάσταση της ενεργού πολιτότητας είναι ουσιαστικά η διασφάλιση ότι κανένα άτομο δεν αποκλείεται λόγω καταγωγής, φύλου, αναπηρίας ή κοινωνικοοικονομικής θέσης.

3.1 Παράγοντες διαμόρφωσης ενεργούς πολιτότητας

Παράγοντας	Επίδραση
Εκπαίδευση	Πολιτειακή αγωγή, κριτική σκέψη και συμμετοχική μάθηση ενισχύουν την κατανόηση δημοκρατικών διαδικασιών.
Οικογένεια & κοινότητα	Το οικείο και κοινωνικό περιβάλλον διαμορφώνει αξίες, στάσεις και κοινωνική ευθύνη.
Θεσμικό πλαίσιο	Συμβούλια νεολαίας και προγράμματα εθελοντισμού παρέχουν υποδομή συμμετοχής.
Εμπειρία δράσης	Η άμεση εμπλοκή σε πρωτοβουλίες ενισχύει αυτοπεποίθηση και αίσθηση αποτελεσματικότητας.

4 Οι Ευρωπαϊκές Αξίες ως πυρήνας της συμμετοχής

Οι ευρωπαϊκές αξίες αποτελούν τον ηθικό και κανονιστικό πυρήνα της ενεργού συμμετοχής. Δεν λειτουργούν μόνο ως αφηρημένες αρχές, αλλά ως παιδαγωγικό εργαλείο για την ανάπτυξη ενεργών πολιτών. Μέσα από τη μη τυπική μάθηση και τις κοινωνικές εμπειρίες, τα νεαρά άτομα μπορούν να εσωτερικεύσουν αυτές τις αξίες και να τις μετατρέψουν σε πρακτικές συμμετοχής.

Αξία	Σχέση με την ενεργό συμμετοχή
Ελευθερία	Επιτρέπει στα άτομα να επιλέγουν συνειδητά τον βαθμό και το είδος της εμπλοκής τους στις κοινωνικές διαδικασίες.
Δημοκρατία	Νομιμοποιεί τη συμμετοχή και δημιουργεί δομές διαβούλευσης και συλλογικής λήψης αποφάσεων.
Ισότητα	Διασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση σε διαδικασίες συμμετοχής για όλα τα μέλη της κοινωνίας.
Κράτος δικαίου	Ενισχύει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς, δημιουργώντας τις απαραίτητες συνθήκες για ενεργή εμπλοκή.
Ανθρώπινη αξιοπρέπεια	Αποτελεί ηθική βάση της συμμετοχής και αναγνώριση της αξίας του κάθε ατόμου, χωρίς διακρίσεις.
Αλληλεγγύη	Μετατρέπει την ατομική δράση σε συλλογική ευθύνη, ενισχύοντας τη συνοχή της κοινωνίας.

5 Ο ρόλος του εθελοντισμού στην ενεργό συμμετοχή

Ο εθελοντισμός αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους μηχανισμούς προώθησης της ενεργού συμμετοχής. Ως μορφή μη τυπικής εμπλοκής, παρέχει ευέλικτο και προσβάσιμο πλαίσιο δράσης. Χαρακτηρίζεται από εθελούσια δέσμευση, απουσία οικονομικού κινήτρου και προσανατολισμό στο κοινό καλό.

5.1 Οφέλος για τα νεαρά άτομα

- Προσωπικό επίπεδο: Ανάπτυξη αυτογνωσίας, αυτοεκτίμησης, αίσθησης σκοπού. Καλλιέργεια αλληλεγγύης, ενσυναίσθησης και σεβασμού.
- Κοινωνικό επίπεδο: Διευκόλυνση κοινωνικής ένταξης, ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, ενίσχυση δικτύων.
- Επαγγελματικό επίπεδο: Απόκτηση πρακτικής εμπειρίας, ηγετικών ικανοτήτων, βελτίωση επαγγελματικής απασχόλησης.

5.2 Εμπόδια συμμετοχής σε κάθε επίπεδο

Η κατανόηση των εμποδίων είναι ουσιώδεις για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών παρεμβάσεων:

Επίπεδο	Κύρια εμπόδια
Ατομικό	Έλλειψη χρόνου, υψηλός φόρτος σπουδών ή εργασίας, χαμηλή αυτοπεποίθηση, αίσθηση έλλειψης αντίκτυπου.
Κοινωνικό	Περιορισμένη ενημέρωση για ευκαιρίες, απουσία κουλτούρας εθελοντισμού, οικονομική επιβάρυνση μετακινήσεων.
Θεσμικό	Γραφειοκρατία, χαμηλή εμπιστοσύνη στους θεσμούς, ανεπαρκής αναγνώριση εθελοντικής προσφοράς.

Η συστηματική καταγραφή και αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων επιτρέπει τον σχεδιασμό στοχευμένων δράσεων που αυξάνουν ουσιαστικά τη συμμετοχή και ενισχύουν κοινωνικά ευαίσθητοποιημένους/ες πολίτες.

6 Ο ρόλος των Youth Workers

Οι youth workers αποτελούν βασικούς/ές διαμεσολαβητές/τριες μεταξύ νέων ατόμων, θεσμών και κοινωνίας των πολιτών. Η συμβολή τους εντάσσεται στο πλαίσιο της μη τυπικής μάθησης. Ο ρόλος τους δεν περιορίζεται στην οργάνωση δραστηριοτήτων αλλά επεκτείνεται στη δημιουργία υποστηρικτικών περιβαλλόντων που ενισχύουν την κριτική σκέψη, την αυτονομία και τη δημοκρατική συμμετοχή.

Διάσταση ρόλου	Περιγραφή
Ενδυνάμωση	Καλλιέργεια αυτογνωσίας, αυτοεκτίμησης και αίσθησης αποτελεσματικότητας στα νεαρά άτομα.
Δημιουργία ευκαιριών	Σχεδιασμός δράσεων που δημιουργούν χώρο για συμμετοχή σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
Ανάπτυξη δεξιοτήτων	Καλλιέργεια οριζόντιων δεξιοτήτων όπως επικοινωνία, κριτική σκέψη, ηγεσία, ομαδική εργασία.
Συμπερίληψη	Ισότιμη πρόσβαση για νέους/νέες με λιγότερες ευκαιρίες, ανεξαρτήτως υπόβαθρου.
Διαμεσολάβηση	Γεφύρωση της νεολαίας με τους θεσμούς. Μεταφορά αναγκών προς τους φορείς λήψης αποφάσεων.
Υποστήριξη ανάπτυξης (development support/growth support)	Συμβουλευτική, ενίσχυση αυτοπεποίθησης και ανάπτυξη κοινωνικής ευαισθησίας.

Στο πλαίσιο κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας, ο/η youth worker αναλαμβάνει ρόλο διευκολυντή/τριας (facilitator) και όχι αυθεντίας. Επικεντρώνεται στη δημιουργία ασφαλούς, συμπεριληπτικού και ισότιμου μαθησιακού χώρου για όλα τα μέλη της ομάδας.

7 Εκπαιδευτικά εργαλεία και μεθοδολογία

Η αξιοποίηση κατάλληλων εκπαιδευτικών εργαλείων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα. Η σύγχρονη προσέγγιση μετατοπίζεται από τη δασκαλοκεντρική μετάδοση γνώσεων προς τις συμμετοχικές, βιωματικές και μαθητοκεντρικές διαδικασίες, με γνώμονα τη θεωρία της κοινωνικο-επικοινωνιακής μάθησης (social constructivism).

7.1 Μη τυπική μάθηση (Non-Formal Learning)

Χαρακτηρίζεται από ευελιξία, συμμετοχικότητα και έμφαση στη βιωματική εμπειρία. Ενισχύει την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, προάγει την κριτική σκέψη, ενθαρρύνει την ανάληψη πρωτοβουλιών και καλλιεργεί δημοκρατικές αξίες.

7.2 Βιωματικές και συμμετοχικές μέθοδοι

- Παιχνίδια ρόλων (role-playing): Η κατανόηση διαφορετικών οπτικών και ανάπτυξη ενσυναίσθησης.
- Προσομοιώσεις (simulations): Η αναπαράσταση διαδικασιών λήψης αποφάσεων — κατανόηση θεσμών.
- Debate (δομημένη συζήτηση): Η επιχειρηματολογία, σεβασμός αντίθετης άποψης.
- World Café: Η συλλογική σύνθεση γνώσης μέσα από κυκλικό διάλογο.
- Focus Group: Εμπειριστατωμένη και σε βάθος καταγραφή εμπειριών και στάσεων.
- Ψηφιακά εργαλεία (e-participation): Η ηλεκτρονική συμμετοχή, ψηφιακές εκστρατείες, online διαβούλευση.

7.3 Αναστοχασμός

Ο αναστοχασμός αποτελεί ουσιαστικό στάδιο κάθε μαθησιακής διαδικασίας. Χωρίς αναστοχαστική πρακτική, η βιωματική εμπειρία δεν μετατρέπεται σε ουσιαστική μάθηση. Υλοποιείται μέσω δομημένης συζήτησης, ημερολογίων μάθησης ή ομαδικής αξιολόγησης.

8 Εκπαιδευτικές δραστηριότητες

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει δέκα δομημένες δραστηριότητες βασισμένες στη μη τυπική μάθηση και τη βιωματική εκπαίδευση. Κάθε δραστηριότητα τοποθετεί τα άτομα που συμμετέχουν στο επίκεντρο της διαδικασίας. Ο/η youth worker αναλαμβάνει ρόλο facilitator και όχι εισηγητή/τριας.

Μαθησιακοί στόχοι: Με την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων, τα νέα άτομα αναμένεται να: κατανοούν την ενεργό συμμετοχή

- α. αναγνωρίζουν τον ρόλο τους ως ενεργοί/ές πολίτες/-ισσες
- β. αναπτύσσουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας
- γ. συμμετέχουν σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων
- δ. σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις

8.1 Επισκόπηση δραστηριοτήτων

Τίτλος δραστηριότητας	Χρόνος	Συμμετέχοντες/ουσες	Χώρος
Παιχνίδι Ρόλων - Κοινωνικό Συμβούλιο Νεολαίας	90'	15 - 25	Αίθουσα
Προσομοίωση ευρωπαϊκής διαβούλευσης	120'	15 - 25	Αίθουσα
Debate: Εθελοντισμός. Υποχρεωτικός ή όχι;	60'	10 - 20	Αίθουσα
World Café: Συμμετοχή νέων	90'	15 - 30	Αίθουσα
Focus Group: Εμπόδια συμμετοχής	60'	6 - 10	Αίθουσα
Ψηφιακή εκστρατεία	2 - 3 ημ.	10 - 20	Υβριδικό
Αναστοχαστική συνεδρία	45'	10 - 20	Αίθουσα
Outdoor walk. Η κοινότητα μιλά	120'	15 - 20	Εξωτερικός
Mission possible (Outdoor Game)	90'	15 - 20	Εξωτερικός
Δημιουργική έκφραση: Αν ήμουν δήμαρχος	90'	15 - 20	Εσωτ./Εξωτ.

Κοινοτικό Συμβούλιο για την Κλιματική Αλλαγή

Βιωματική εμπειρία δημοκρατικού διαλόγου για νέους

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ
15–25 νέοι (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ
Αίθουσα σε κύκλο

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
90 λεπτά συνολικά

ΟΦΕΛΟΣ

Ενισχύει την **ενσυναίσθηση**, τον **διάλογο** και τις δεξιότητες **διαπραγμάτευσης**. Οι συμμετέχοντες βιώνουν από μέσα τη δημοκρατική διαδικασία.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν ρόλους — **δήμαρχος, ακτιβιστές, επιχειρηματίες, κάτοικοι** — και καλούνται να αποφασίσουν για ένα περιβαλλοντικό ζήτημα μέσα από ρεαλιστικό σενάριο.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Δημιουργία **καρτών ρόλων** με σαφή συμφέροντα και προτεραιότητες

02

Καθορισμός **σεναρίου** και ερωτήσεων προς συζήτηση

03

Ορισμός **κανόνων διαλόγου** για ομαλή συμμετοχή

ΒΗΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Παρουσίαση σεναρίου

02

25'

Ανάθεση ρόλων και προετοιμασία σε μικρές ομάδες

03

40'

Συνεδρία «συμβουλίου» — διαπραγμάτευση και απόφαση

04

15'

Αναστοχασμός: τι έμαθα, τι με δυσκόλεψε, τι άλλαξε

ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Οι συμμετέχοντες κατανοούν ότι κάθε φωνή μετράει στη συλλογική λήψη αποφάσεων για το κλίμα.

Ευρωπαϊκή Διαβούλευση Νέων

Βιωματική προσομοίωση πολιτικής συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς θεσμούς

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

15–25 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ

Αίθουσα εργαστηρίων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

120 λεπτά συνολικά

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ανάπτυξη δεξιοτήτων πολιτικής συμμετοχής, κατανόηση των ευρωπαϊκών θεσμών και ενίσχυση της πολιτικής αυτοπεποίθησης.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Προσομοίωση πραγματικής διαβούλευσης. Ομάδες εργασίας — εκπρόσωποι/ες νέων, φορείς, υπεύθυνοι/ες χάραξης πολιτικής — αναπτύσσουν προτάσεις για θέμα πολιτικής νεολαίας.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Επιλογή θέματος πολιτικής και δημιουργία πληροφοριακών σημειωμάτων

02

Καθορισμός ομάδων εργασίας και κατανομή ρόλων

03

Προετοιμασία σταδίων: ανάλυση, διαβούλευση, παρουσίαση

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

15'

Παρουσίαση θεσμικού πλαισίου και στόχων

02

30'

Ομαδική ανάλυση θέματος και ανάπτυξη προτάσεων

03

45'

Φάση διαβούλευσης μεταξύ ομάδων

04

20'

Παρουσίαση τελικών προτάσεων στην ολομέλεια

05

10'

Αναστοχασμός: εμπόδια συνεργασίας, διαδικαστικά θέματα

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Τα νέα άτομα κατανοούν τις ευρωπαϊκές διαδικασίες διαβούλευσης και αντιλαμβάνονται ότι η συμμετοχή στη χάραξη πολιτικής αποτελεί δικαίωμα και δυνατότητα.

Ο εθελοντισμός πρέπει να είναι **υποχρεωτικός**;

Δομημένη αντιπαράθεση επιχειρημάτων για την καλλιέργεια κριτικής σκέψης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

10–20 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ

Αίθουσα εργαστηρίων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

60 λεπτά συνολικά

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ενίσχυση κριτικής σκέψης, επιχειρηματολογίας και σεβασμού στη διαφορετική άποψη.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δύο ομάδες υποστηρίζουν **αντίθετες θέσεις** — η ανάθεση γίνεται τυχαία, ανεξαρτήτως προσωπικών πεποιθήσεων. Αυτό ενισχύει την ικανότητα κατανόησης απόψεων που δεν συμμερίζεται το άτομο.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Καθορισμός **κανόνων**, χρόνου παρεμβάσεων και κριτηρίων αξιολόγησης

02

Τυχαία ανάθεση θέσεων στις ομάδες

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Παρουσίαση κανόνων και χωρισμός ομάδων

02

15'

Προετοιμασία επιχειρημάτων εντός ομάδων

03

25'

Δομημένοι γύροι debate

04

10'

Ανατροφοδότηση, αξιολόγηση και αναστοχασμός

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Ενισχύεται η ικανότητα **τεκμηριωμένου διαλόγου**. Τα συμμετέχοντα άτομα βιώνουν ότι ο σεβασμός στη διαφορετικότητα αποτελεί θεμελιώδη συνθήκη δημοκρατικής συμμετοχής.

Πώς αυξάνεται η συμμετοχή των νέων;

Συν-δημιουργική μέθοδος συλλογικού διαλόγου σε εναλλασσόμενα τραπέζια

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

15–30 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ

Αίθουσα εργαστηρίων

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

90 λεπτά συνολικά

🎯 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Προαγωγή **συλλογικής σκέψης**, **ανταλλαγής ιδεών** και **συν-δημιουργίας** λύσεων.

⚙️ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δημιουργούνται **τραπέζια με διαφορετικά ερωτήματα**. Τα άτομα εναλλάσσονται μεταξύ τραπέζιων εμπλουτίζοντας τη συζήτηση. Κάθε τραπέζι διαθέτει έναν/μία **«host»** που συνοψίζει και συνδέει τις ιδέες.

📋 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Επιλογή **ερωτημάτων ανά τραπέζι** — τουλάχιστον 3–4 τραπέζια

02

Προετοιμασία **υλικών καταγραφής**: χαρτί, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις

➔ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Εισαγωγή στη μέθοδο και παρουσίαση στόχων

02

3 x 20'

Τρεις γύροι συζήτησης με **εναλλαγή τραπέζιων**

03

20'

Παρουσίαση ιδεών από κάθε τραπέζι και **συλλογική σύνθεση**

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Ενισχύεται η **συμμετοχικότητα** και η αντίληψη ότι η γνώση παράγεται συλλογικά — θεμελιώδης αρχή δημοκρατικής κουλτούρας.

Εμπόδια στη συμμετοχή των νέων

Δομημένη ποιοτική έρευνα μέσα από εις βάθος ομαδική συζήτηση

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

6–10 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ

Αίθουσα σε κύκλο ή τραπέζι

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

60–70 λεπτά συνολικά

🎯 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Εις βάθος καταγραφή **εμπειριών, στάσεων και αντιλήψεων**. Παραγωγή **ποιοτικών δεδομένων** για τον σχεδιασμό παρεμβάσεων.

💬 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δομημένη συζήτηση με συντονιστή/στρια. Η μικρή σύνθεση της ομάδας επιτρέπει **εμπιστευτικό κλίμα** και εις βάθος ανταλλαγή απόψεων.

📋 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Κατάρτιση **οδηγού ερωτήσεων** — ανοιχτές, χωρίς καθοδηγούμενες απαντήσεις

02

Προετοιμασία **καταγραφής** ή διακριτικής ηχογράφησης (με συγκατάθεση)

➔ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Εισαγωγή, παρουσίαση στόχων και δημιουργία **ασφαλούς κλίματος**

02

40'

Δομημένη συζήτηση — ο/η συντονιστής/στρια **διευκολύνει**, δεν κατευθύνει

03

10–20'

Σύνοψη, επιβεβαίωση απόψεων και ανατροφοδότηση

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Τα δεδομένα που συλλέγονται μπορούν να τροφοδοτήσουν **πολιτικές αποφάσεις** και στρατηγικές σχεδιασμού σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο.

Γίνε ενεργός/ή πολίτης

Σχεδιασμός και υλοποίηση πραγματικής εκστρατείας σε ψηφιακά μέσα

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ
10–20 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ
Υβριδικός / online

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
2–3 ημέρες συνολικά

🎯 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ανάπτυξη **ψηφιακής ευχέρειας** και κατανόηση της **ηλεκτρονικής συμμετοχής** ως εργαλείου κοινωνικής αλλαγής.

🗣️ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τα νέα άτομα σχεδιάζουν και υλοποιούν **πραγματική εκστρατεία** σε ψηφιακά μέσα. Ομάδες εργασίας με εξειδικευμένους ρόλους: **δημιουργία περιεχομένου, οπτικός σχεδιασμός, επικοινωνία**.

📅 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Καθορισμός **θέματος, κοινού-στόχου** και ψηφιακής πλατφόρμας

02

Σύσταση **ομάδων εργασίας** με σαφή κατανομή ρόλων

➔ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01 ΗΜΕΡΑ 1 **Σχεδιασμός στρατηγικής**, κατανομή ρόλων και δημιουργία περιεχομένου

02 ΗΜΕΡΑ 2 **Δημοσίευση** και παρακολούθηση απήχησης

03 ΗΜΕΡΑ 3 **Αξιολόγηση** αποτελεσμάτων και αναστοχασμός

💡 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Τα νέα άτομα αναπτύσσουν **ψηφιακές δεξιότητες** και κατανοούν ότι η ηλεκτρονική παρουσία αποτελεί σύγχρονη μορφή πολιτικής δράσης.

Τι σημαίνει για μένα η ενεργός συμμετοχή;

Συνδυασμός ατομικής γραφής και ομαδικού διαλόγου για ενίσχυση της αυτογνωσίας

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

10–20 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ

Ήσυχη αίθουσα

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

45 λεπτά συνολικά

🎯 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ενίσχυση αυτογνωσίας, σύνδεση εμπειρίας με μάθηση και εσωτερική κινητοποίηση.

📋 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Συνδυασμός ατομικής γραφής και ομαδικού διαλόγου μέσω στοχευμένων ερωτήσεων αυτοαξιολόγησης.

📋 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Κατάρτιση ερωτήσεων αναστοχασμού — π.χ. «Ποια εμπειρία συμμετοχής σε έχει επηρεάσει περισσότερο;»

02

Προετοιμασία φύλλων εργασίας για τη διαδικασία γραφής

→ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Ατομική γραφή — απάντηση σε ερωτήσεις αναστοχασμού

02

20'

Συζήτηση σε μικρές ομάδες

03

15'

Ολομέλεια: παρουσίαση σκέψεων και σύνδεση με ευρύτερο πλαίσιο

💡 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Η βιωματική εμπειρία μετατρέπεται σε εσωτερικευμένη γνώση. Ενισχύεται η προσωπική δέσμευση απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

Η κοινότητα μιλά

Δομημένη βιωματική περιήγηση και χαρτογράφηση κοινωνικών ζητημάτων στον δημόσιο χώρο

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ
15–20 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ
Εξωτερικός γειτονιά / πόλη

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
120 λεπτά συνολικά

📍 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Σύνδεση νέων ατόμων με την **τοπική κοινότητα**, καλλιέργεια **παρατηρητικότητας** και εντοπισμός **κοινωνικών ζητημάτων**.

🗺️ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δομημένη βιωματική περιήγηση. Ο/η εκπαιδευτής/τρια εντοπίζει εκ των προτέρων **σημεία ενδιαφέροντος** — πάρκα, εγκαταλελειμμένοι χώροι, δημόσιες υπηρεσίες — και δημιουργεί «**μονοπάτι συμμετοχής**» με ερωτήματα παρατήρησης.

📋 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Χαρτογράφηση διαδρομής και επιλογή σημείων παρατήρησης

02

Φύλλα εργασίας: Ποιο είναι το πρόβλημα; Ποιους επηρεάζει; Τι μπορεί να αλλάξει;

03

Εξοπλισμός: σημειωματάρια ή κινητές συσκευές για φωτογράφιση

➔ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Εισαγωγή και παρουσίαση **αποστολής**

02

60'

Περιήγηση σε ομάδες: παρατήρηση, καταγραφή, συζήτηση

03

30'

Παρουσίαση ευρημάτων και **προτάσεις δράσης**

04

20'

Αναστοχασμός: σύνδεση παρατηρήσεων με την ενεργό συμμετοχή

💡 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Τα νέα άτομα αντιλαμβάνονται ότι η συμμετοχή εκκινεί από την **καθημερινή πραγματικότητα** και ότι κάθε κοινότητα διαθέτει ευκαιρίες που αναμένουν δράση.

Mission Possible

Παιχνίδι αποστολών στον εξωτερικό χώρο για συνεργασία και επίλυση προβλημάτων

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ
15-20 άτομα (15-30 ετών)

ΧΩΡΟΣ
Εξωτερικός πάρκο / αυλή

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
90 λεπτά συνολικά

🎯 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ενίσχυση **συνεργασίας**, **επίλυσης προβλημάτων** και **ανάληψης πρωτοβουλιών** μέσα από διαδραστικό πλαίσιο.

🏗️ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Challenge-based learning σε εξωτερικό χώρο. Δημιουργούνται **σταθμοί αποστολών** που συνδέονται με την ενεργό συμμετοχή. Κάθε ομάδα λαμβάνει **κάρτες αποστολών** και τις ολοκληρώνει εντός χρονικού ορίου.

📋 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Σχεδιασμός **αποστολών**: σύντομες, δημιουργικές, συνεργατικές

02

Εκτύπωση **καρτών αποστολών** για κάθε ομάδα

03

Χαρτογράφηση σταθμών στον χώρο διεξαγωγής

➔ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Εισαγωγή **κανόνων** και κατανομή ομάδων

02

60'

Μετακίνηση σε σταθμούς και ολοκλήρωση αποστολών

03

10'

Παρουσίαση **εμπειρίας ανά ομάδα**

04

10'

Αναστοχασμός: συνεργασία, εμπόδια, στρατηγικές

💡 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Τα συμμετέχοντα άτομα βιώνουν τη συμμετοχή ως **συλλογική δράση** και ανακαλύπτουν ότι οι δεξιότητες που αναπτύχθηκαν έχουν άμεση εφαρμογή στην κοινωνική πραγματικότητα.

Αν ήμουν Δήμαρχος/Δήμαρχος...

Art-based learning για τη μετάβαση από τη φαντασία στη συγκεκριμένη πρόταση δράσης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ
15–20 άτομα (15–30 ετών)

ΧΩΡΟΣ
Εσωτερικός ή εξωτερικός

ΔΙΑΡΚΕΙΑ
90 λεπτά συνολικά

🎯 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ ΟΦΕΛΟΣ

Ενίσχυση δημιουργικής σκέψης, έκφρασης και σύνδεσης ιδεών με **δυναμική κοινωνική δράση**.

😊 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Art-based learning: τα νέα άτομα φαντάζονται ότι είναι υπεύθυνα για την κοινότητά τους και σχεδιάζουν αλλαγές, επιλέγοντας ελεύθερα μορφή έκφρασης — **αφίσα, βίντεο, παρουσίαση, θεατρικό**. Θεματικοί άξονες: περιβάλλον, νεολαία, ισότητα.

📋 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

01

Προετοιμασία **υλικών δημιουργίας**: χαρτί, μαρκαδόροι, ψηφιακά εργαλεία

02

Καθορισμός **θεματικών αξόνων** από τον/την εκπαιδευτή/τρια

➔ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

01

10'

Εισαγωγή, παρουσίαση θεματικών και επιλογή **μορφής έκφρασης**

02

40'

Δημιουργία ατομικά ή σε ομάδες

03

25'

Παρουσίαση ιδεών στην **ολομέλεια**

04

15'

Συζήτηση: πώς μια δημιουργική ιδέα γίνεται **πρόταση δράσης**;

💡 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Τα νέα άτομα αντιλαμβάνονται ότι **κοινωνική αλλαγή** και ενεργή συμμετοχή ξεκινούν από ιδέες που παίρνουν μορφή δράσης.

Πηγές και βιβλιογραφία

- [Council of Europe — Youth participation \(T-Kit No.10\)](https://www.coe.int/en/web/youth/t-kits) — <https://www.coe.int/en/web/youth/t-kits>
- [European Commission — Youth participation in democratic life](https://youth.europa.eu/get-involved/participation_en) — https://youth.europa.eu/get-involved/participation_en
- [European Youth Forum — Policy Paper on Youth Participation](https://www.youthforum.org/policy-paper-youth-participation) — <https://www.youthforum.org/policy-paper-youth-participation>
- [Erasmus+ Programme Guide — Youth in Action](https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/erasmusplus-programme-guide) — <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/erasmusplus-programme-guide>
- [European Solidarity Corps — Volunteering](https://youth.europa.eu/solidarity_en) — https://youth.europa.eu/solidarity_en
- [SALTO-YOUTH — Active Citizenship resources](https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/) — <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/>
- [Council of Europe — Compass: Manual for Human Rights Education](https://www.coe.int/en/web/compass) — <https://www.coe.int/en/web/compass>
- [European Commission — Non-formal and informal learning](https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/non-formal-and-informal-learning) — <https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/non-formal-and-informal-learning>
- [United Nations — World Programme of Action for Youth](https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html) — <https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>
- [European Youth Information and Counselling Agency \(ERYICA\)](https://www.eryica.org) — <https://www.eryica.org>

